

PÕLLUMAJANDUS- JA TOIDUAMET

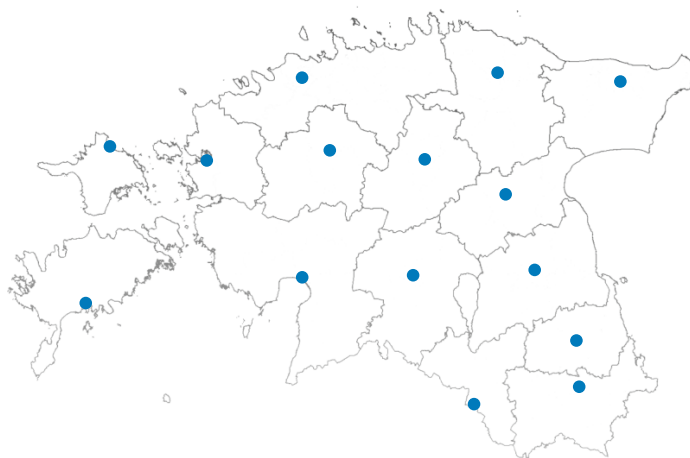
Männi-laguuss toitub noorte männivõrsete vaigukäikude epiteelirakkudest ja puidusinet tekitavatest seentest.

Soodsatel tingimustel paljunevad nematoodid kiiresti ja levivad üle kogu puu. Ligikaudu kolme nädala pärast ilmnevad puul esimesed kuivamise tunnused, väheneb vaiguvoolus ja 30–40 päeva pärast nakatumist puu kuivab. Selles staadiumis on nähtav okaste närbumine ja kolletumine.

Nakatunud puude langetamine

Märgates riskiriikidest pärit okaspuu puidus või puidust pakkematerjalis elusaid putukate vastseid või valmikuid võtke ühendust Põllumajandus- ja Toiduameti taimetervise ja paljundusmaterjali osakonnaga või maakonna esinduste taimetervise spetsialistidega.

Põllumajandus- ja Toiduamet

Teaduse 2

75501 Saku

HARJU MAAKOND

Meie esindused on avatud igas maakonnas

Oled oodatud!

Rohkem infot ja kontakte
pta.agri.ee

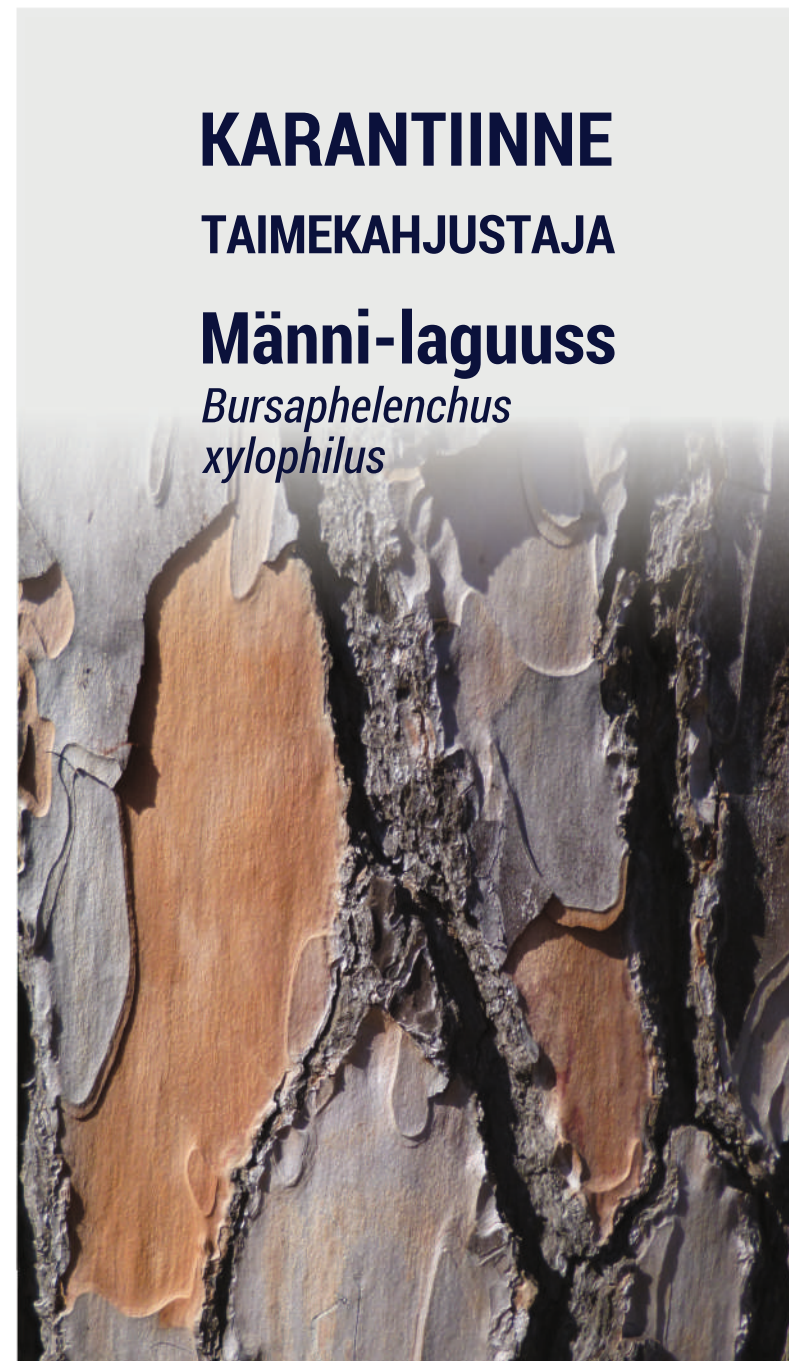
pta.agri.ee/taimekahjustajad

KARANTIINNE

TAIMEKAHJUSTAJA

Männi-laguuss

*Bursaphelenchus
xylophilus*

MÄNNI-LAGUUSS

Männi-laguuss on mikroskoopiliselt väike, alla 1 mm pikkune läbipaistva kehaga **nematood e ümaruss**, kes põhjustab **okaspuudel närbumistõbe** ning mille tagajärjel puud hävivad. Riikides, kuhu männi-laguuss on võõrliigina sisse toodud, on see põhjustanud märkimisväärt keskkonna- ja majanduskahju ning järjest suurenevaid kulutusi tõrjemeetetele.

Riskiriigid

Männi-laguussi **looduslik leviala on Põhja-Ameerika** – USA, Kanada, Mehhiko. Edasine levik on toimunud Aasiassse – Jaapan, Hiina, Korea, Taiwan.

Euroopas leiti esmakordselt männi-laguuss 1999. a Portugalis. Alates 2008. a. on üksikud kolded tuvastatud ka Hispaanias.

Männi-puidusiku vastne
Foto: Pedro Naves, Forest Entomologist of the National Institute for Agrarian and Veterinary Research, Plant Health Unit – Oeiras (Lisbon), Portugal

Kuidas levib?

Laialdase leviku tõttu nii mandri Portugalis kui ka Madeira saarel ei ole männi-laguussi täielik tõrje enam võimalik ning kogu ressurss suunatakse eelkõige leviku piiramisele.

Eestis on riskiriikidest pärit puidust pakkematerjalist männi-laguussi leitud kolmel korral, loodusest männi-laguussi leitud ei ole.

Männi-laguuss ja sellega nakatunud puidusikud võivad meieni jõuda okaspuu puidu või sellest valmistatud pakkematerjaliga.

Männi-laguussi areng ja levik on tihedalt seotud putukatega perekonnast puidusikud, kelle abil nematoodid on võimalik kanduda ühelt puult teisele. Eestis elab kolme liiki puidusiklasi: männi-puidusikk, kuuse-puidusikk ja suur-puidusikk.

Männi-puidusiklane
Foto: Enn Pilt

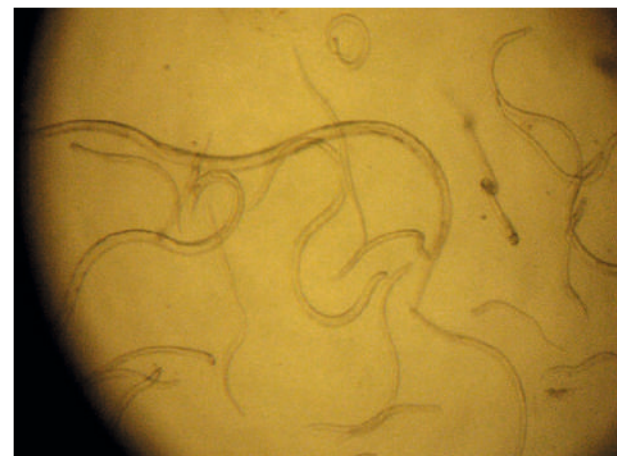
Puidusiklased kannavad nematoodi ühelt puult teisele kahel erineval viisil – kas **männivõrsetes toitumisel** või **munemisel** nõrgestatud/surnud **puidu koorde**. Kui siklase valmik nukust koorub, sisenevad nematoodid putuka kehasse, eriti hingamisavadesse ja kattetiibade alla ning siklased kannavad laguussi uutele puudele edasi.

PEREMEESTAIMED

Peamiselt kahjustab männi-laguuss mände, Eesti metsades kasvav harilik mänd on nendest üks vastuvõtlikumaid. Laguuss võib kahjustada ka kuuske ja teisi okaspuude liike.

Tunnused

Eestis võib männi-laguuss põhjustada puude aeglast **kuivamist**. Kliimatingimustest tulenevalt ei avaldu kuivamistunnused nii kiiresti kui Lõuna-Euroopas, mistõttu on kahjustaja varajane avastamine raskendatud.

Männi-laguuss mikroskoobist vaadatuna